

Project co-funded by the Rights, Equality and Citizenship (REC) Programme (2014-2020) of the European Union.

This project has been produced with the financial support of the Rights, Equality and Citizenship (REC) Programme (2014-2020) of the European Union. The contents of this publication are the sole responsibility of the STOP-SV partnership and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission.

Staff training
on prevention of
sexual violence

stop ! sv

2018

newsletter #04

Projektové aktuality

IMPLEMENTACE ŠKOLENÍ PRACOVNÍKŮ

Významnost projektu **stop ! sv** ocenila také místní vláda Baleárských ostrovů. Ta v roce 2018 udělovala ceny „Tourism Awards“ v šesti různých kategoriích. Mezi něž byla nově zařazena také kategorie Příkladná praxe a genderová rovnost. Projekt **stop ! sv** byl oceněn za svůj přínos v oblasti turismu díky předcházení a snižování výskytu sexuálního násilí v důsledku užívání návykových látek. Gratulujeme španělskému týmu IREFREA k tomuto úspěchu!

Mariàngels Duch (druhá zleva) reprezentující španělský tým IREFREA na předávání cen, společně s předsedkyní a místopředsedkyní vlády Baleárských ostrovů (vpravo) a předsedou rady ostrova Ibiza (vlevo).

Sexuální obtěžování a sexuální násilí zasahující do oblasti trávení volného času přináší stále větší důvody k obavám a stává se tak předmětem zájmu mnoha místních komunit a úředních orgánů napříč Evropou. V rámci minimalizování negativních dopadů proto španělské a portugalské týmy IREFREA společně s projektovými týmy LJMÚ a 1. LF UK vyvíjejí a implementují projekt **stop ! sv** jako součást programu EU DAPHNE. Jedním z cílů projektu **stop ! sv** je usnadnit rozvoj komunitních koalic, které by podporovaly prevenci sexuálního obtěžování a násilí a také samotnou realizaci projektu **stop ! sv**.

Partnerské organizace stop ! sv

IREFREA Španělsko a Portugalsko

IREFREA je jedna z nejstarších evropských organizací protidrogové prevence. Mezi hlavní činnosti španělských a portugalských týmů spadá prevence užívání alkoholu a drog (výzkum, evaluace a implementace preventivních programů). Tito experti se aktivně zapojují do odborných aktivit v rámci mezinárodních organizací jako jsou EMCDDA a NIDA. Organizují řadu odborných konferencí napříč Evropou a vedou nebo se zapojují do více než 30 výzkumných projektů na evropské či národní úrovni. IREFREA v obou zemích dosahuje výborných výsledků s praktickým dopadem v oblasti prevence rizikových faktorů, jako je násilí mladistvých a genderové násilí. Mají také rozsáhlé zkušenosti se vzděláváním a pomáhají posilovat postavení organizací občanské společnosti na národní i mezinárodní úrovni. IREFREA je od svých počátků členem Fóra občanské společnosti pro otázky drog.

Institut veřejného zdraví (PHI) Univerzity Johna Moorea v Liverpoolu (LJMÚ)

PHI je dynamicky se rozvíjející výzkumná instituce. Výsledky její práce přispívají ke zlepšení veřejnozdravotní politiky, a to jak na místní, tak i národní a mezinárodní úrovni. Specializuje se na aplikovaný výzkum, publikování systematických rešerší, evaluaci preventivních programů, zvyšování povědomí v oblasti veřejného zdraví (např. užívání alkoholu a drog, násilí, sexuální chování) a zkoumání efektivity intervencí sloužících k omezení negativních důsledků konzumace alkoholu. PHI má statut Spolupracujícího centra Světové zdravotnické organizace pro prevenci násilí, včetně genderového násilí a násilí mladistvých. Specializuje se zejména na násilí v prostředí nočního života a na komplexní výzkum v oblasti užívání alkoholu a drog, rizikového sexuálního chování a bezpečí v kontextu noční zábavy. Experti z PHI rovněž úzce spolupracují s EMCDDA..

Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze

Klinika adiktologie má bohaté zkušenosti s kvantitativním a kvalitativním výzkumem v oblasti užívání návykových látek a závislostí. Její odborníci dále vedou projekty včetně implementace, evaluace a informování laické i odborné veřejnosti. Klinika aktivně spolupracuje s Národním monitorovacím střediskem pro drogy a závislosti a podílí se na národních a mezinárodních výzkumných projektech. Součástí Kliniky adiktologie je rovněž specializované centrum pro právo a kriminologii s bohatými zkušenostmi v oblasti výzkumu viktimizace a kriminality.

projekt stop ! sv

Pro více informací o projektu **stop ! sv** prosím kontaktujte partnerské organizace nebo navštivte naše webové stránky:

IREFREA – Španělsko
www.irefrea.org
www.irefrea.eu
Kontaktní osoba
Montse Juan
mjuan@irefrea.org

IREFREA – Portugalsko
www.irefrea.org
www.irefrea.eu
Kontaktní osoba
Fernando Mendes
irefrea.pt@gmail.com

Institut veřejného zdraví – LJMÚ
<http://www.cph.org.uk/>
Kontaktní osoba
Zara Quigg
Z.A.Quigg@ljmu.ac.uk

Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze
<http://www.adiktologie.cz/en/>
Kontaktní osoba
oman Gabrhelik
roman.gabrhelik@lf1.cuni.cz

Koalice

Spolupráce je považována za klíčový faktor. Jedna z nejčastějších forem je prostřednictvím koalice. Tu lze definovat jako sdružení organizací sloužící k prosazení určitých společných cílů [1]. Spolupráce veřejných a soukromých poskytovatelů služeb, podniků a neziskových organizací v rámci koalice tak představuje velký přínos pro komunitu a nabízí rozmanitost znalostí a názorů.

V každém městě účastnícím se projektu (Coimbra v Portugalsku, Palma ve Španělsku a Praha v České republice) byly vytvořeny komunitní koalice. Jejich cílem bylo usnadnit realizaci projektu a podpořit zapojení všech klíčových subjektů pro lepší adaptaci a udržitelnost projektu. Úzká spolupráce mezi odborníky v oblasti prevence, správními orgány, organizacemi občanské společnosti a neziskovými organizacemi tak napomáhá zvyšovat povědomí o této problematice a upozorňovat na skryté problémy a jejich negativní dopady.

Činnost komunitních koalic se snaží podporovat takové změny ve vedení podniků v prostředí noční zábavy, které by významně přispěly nejen k definování problémů, ale také k jejich řešení.

Implementované strategie se lišily podle místních potřeb a kontextu:

- Ve Španělsku se strategie zaměřuje na zapojení klíčových zastrešujících organizací. Společně s odborníky v oblasti prevence, kteří se na projektu podílejí, tak hrají významnou roli. Dále jsou do projektu zapojeny také hlavní zainteresované správní orgány.
- V Portugalsku byla vytvořena koalice, která navazuje na předchozí iniciativy v prostředí noční zábavy. Zapojuje organizace sdružující pracovníky ostrahy podniků, čímž kompenzuje malé zastoupení zastrešujících organizací v oblasti noční zábavy.
- V České republice je prostředí noční zábavy méně organizované. Proto byla vytvořena koalice zahrnující významné neziskové organizace působící v prostředí noční zábavy a zabývající se sexuálním obtěžováním. Prostřednictvím těchto organizací se tak snaží oslovit hlavní cílovou skupinu pracující v prostředí noční zábavy.

Místní specifika

ŠPANĚLSKO – BALEÁRSKÉ OSTROVY

Ve španělské Palmě byla implementována strategie s cílem zapojit významné zastřešující organizace působící v odvětví noční zábavy. Společně s odborníky v oblasti prevence a akademickými pracovníky podílejícími se na vývoji projektu tak tyto organizace hrály klíčovou roli při spolupráci s důležitými orgány na samosprávné a vládní úrovni. Zastřešující organizace byly velmi aktivní, na schůzky zvaly zástupce médií, šířily a publikovali cíle projektu a jejich dopady na obecnou populaci a získané poznatky distribuovali mezi odborné publikum.

V úvodní fázi projektu byly kontaktovány významné organizace jako CAEB (Confederation of Business Associations of the Balearic Islands), ABONE (Belearic Association of Recreational Nightlife) a FEHM (Federation of Hotel Organisations in Mallorca). Tyto tři organizace se dohodly, že se budou společně s IREFREOU podílet na vedení koalice a budou šířit školení pracovníků mezi své partnery. 24. ledna tak byla podepsána dohoda a koalice byla veřejně představena.

Během další schůzky konané na jaře roku 2017 bylo dohodnuto, že podpůrná koalice včetně vládních, správních a jiných subjektů se bude snažit šířit povědomí o problému na komunitní úrovni a napomůže tak účasti dalších podniků noční zábavy. Po navázání kontaktů proběhly jednotlivé schůzky s potenciálními kandidáty a byly dohodnuty termíny dalších pracovních setkání. 14. července 2017 uspořádaly organizace CAEB, ABONE, FEHM a IREFREA druhou koaliční schůzku za účasti 20 subjektů, mezi nimiž bylo např. několik orgánů místní samosprávy, Rada pro oblast Mallorky, město Palma, britský konzulát na Baleárských ostrovech a dále také několik místních a regionálních organizací občanské společnosti, jako jsou Federace sdružení rodičů, Studentská rada, LGTB organizace a Univerzita Baleárských ostrovů.

Koalice se dále sešla dvakrát. První schůzka se týkala přípravy školicího programu (školení lektorů a pracovníků v prostředí noční zábavy) a úprav školicích materiálů. Druhá schůzka měla za cíl evaluovat školení a implementaci programu a navrhnout další kroky. Na schůzce konané v září 2018 se projednávala předložená strategie na podporu realizace programu a jeho udržitelnosti po ukončení spolufinancování ze strany Evropské unie. Tato strategie bude zahrnovat zřízení hlavní pracovní

skupiny, která by skrze roli facilitátora dlouhodobě rozvíjela následující oblasti: i) zřízení platformy pro sběr a analýzu dat, která by dále rozvíjela, implementovala a vyhodnocovala doporučené postupy; ii) tvorba školicí strategie na třech úrovních (veřejná správa, odvětví noční zábavy a cestovní ruch); iii) podpora vzájemné synergie s dalšími evropskými organizacemi. Pokroky v této oblasti budou prezentovány během závěrečné konference, která se uskuteční 30. listopadu 2018 v Palmě ve Španělsku.

PORTUGALSKO – COIMBRA

V posledních měsících čelila portugalská společnost několika událostem sexuálního násilí vůči pracovníkům a návštěvníkům podniků noční zábavy. Tyto události měly následně na portugalskou komunitu velký dopad.

V letech 2017 a 2018 se uskutečnila dvě setkání s potenciálními členy koalice. Během úvodního setkání v roce 2017 projeví největší zájem pracovníci pomáhající obětem sexuálního násilí prostřednictvím neziskových organizací zabývajících se lidskými právy a pomoci ženám. V současnosti se většina ženských organizací, které obětem sexuálního násilí pomáhají, zaměřuje na domácí násilí. Díky účasti v koalici a vzhledem k potřebám osob, které se na ně obracejí, rozšiřují tyto organizace oblast svého působení také o prostředí noční zábavy.

Projekt STOP-SV pomohl úspěšně propojit zástupce prevence z veřejného i soukromého sektoru; např. harm reduction, zdravotnictví, oblast bezpečnosti a vymáhání práva. Jako klíčové se však ukázalo zapojení zástupců zábavního průmyslu. Celý proces však znesnadňoval nízký zájem o zapojení do projektu ze strany vedení podniků. Pracovníci v prostředí noční zábavy (ostraha u vstupu, barmani a DJové), kteří se školení účastnili, reagovali velmi pozitivně. Nyní se snažíme rozvíjet a podporovat koncept „bezpečného a zdravého prostředí noční zábavy“ a podněcovat tak veřejnou diskuzi ohledně změn legislativy a místních opatření, která by na prostředí noční zábavy kladla nové požadavky. Probíhá tak např. debata o nastavení otevírací doby podniků podle potřeb daného podniku či města s ohledem

na problémy v prostředí noční zábavy. Obce zde totiž mají pravomoc regulovat délku otevírací doby podniků.

Očekáváme rozšiřování koalice co do počtu členů a rozmanitosti zastoupených organizací. Nyní se snažíme o upevnění stávající koalice a zapojení dalších osob pracujících na různých pozicích v prostředí noční zábavy, včetně bezpečnostních agentur. Zaměřujeme se také na spolupráci s novými partnery na úrovni regionů, abychom mohli školení realizovat v dalších 21 lokalitách ve středním Portugalsku.

ČESKÁ REPUBLIKA - PRAHA

Téma sexuálního násilí je zatíženo řadou předsudků a v České republice jí není věnována dostatečná pozornost.

Projekt STOP-SV přesto pomohl k pozitivnímu vývoji a přispěl tak ke zvýšenému zájmu o tuto problematiku. Podle výzkumu Amnesty International [2] zastává podstatná část populace názor, že v určitých situacích je žena spoluzodpovědná za to, že byla znásilněna (takto odpovědělo až 63 % respondentů). Česká republika podepsala 12. května 2016 tzv. Istanburskou úmluvu (Úmluva rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí). Úmluva však zatím nebyla ratifikována. Analýza připravenosti České republiky k přijetí Istanburské úmluvy identifikovala v české legislativě jen jedno téma, která lze vztáhnout k projektu STOP-SV, a to nedostatečně dlouhou promlčecí dobu u činů spočívajících v sexuálním násilí. Představitelé katolické církve, křesťanští demokraté a jiní konzervativci dokonce úmluvu odmítají a poukazují na její údajnou spojitost „genderovou ideologií“. Tyto postoje veřejnosti a významných politických a církevních představitelů jsou vyvažovány tím, že vznikají různé neziskové organizace věnující se této problematice a také koalice v

rámci projektu STOP-SV. Vznik české koalice je tak jasným důkazem zájmu ze strany jejich členů.

Největší zájem během úvodních schůzek a formování koalice projeví především organizace pomáhající obětem sexuálního násilí. Tyto organizace, které nejsou v České republice příliš zastoupeny, se většinou zaměřují na oblast domácího násilí. Vzhledem k rozsahu problémů, se kterými se na ně lidé obracejí, však oblast své působnosti dále rozšiřují. Na místní úrovni také započala spolupráce se zástupci prevence a bezpečnosti. Koordinátor prevence kriminality, koordinátorka školské prevence a protidrogová koordinátorka hl. m. Prahy v rámci formování koalice uvedli, že prevence sexuálního násilí v prostředí noční zábavy je společným tématem pro mnohé městské části Prahy. Zároveň se zavázali podpořit zapojení městské policie do aktivit koalice a otevřít tak diskuzi o začlenění preventivních aktivit mezi své priority.

Při kontaktování potenciálních členů koalice a nabízení školení jsme narazili na nedostatek zájmu ze strany vedení klubů. V rámci koalice se snažíme tuto situaci změnit. Propagujeme např. koncept „bezpečných klubů“ a podporujeme vznik spolku sdružujícího provozovatele podniků v oblasti noční zábavy. Mimo to se snažíme vyvolat diskuzi o vývoji tuzemské legislativy a místních opatření, která by na prostředí noční zábavy vyvíjela i další požadavky (např. zodpovědné podávání alkoholu, bezpečné prostředí v klubu apod.).

Obdobná koalice v České republice doposud nebyla vytvořena, a tak jsme při jednání s jednotlivými kluby, neziskovými organizacemi a veřejnými orgány museli od počátku postupovat krok po kroku. V letech 2017 a 2018 se tak uskutečnila tři setkání s potenciálními členy koalice. Očekáváme, že koalice se v budoucnu rozšíří, jak co se týká počtu členů, tak oblastí, které tyto členové zastupují. Zájem projeví také studenti adiktologie, kteří vnímali sexuální násilí v prostředí noční zábavy jako oblast související s jejich prací v rámci prevence a léčby závislostí na návykových látkách.

SEZNAM LITERATURY

1 HIMMELMANN, A.T. 2001. On coalitions and the transformation of power relations: collaborative betterment and collaborative empowerment. American Journal of Community Psychology; 29(2), 277–284.

2 FOCUS. 2015. Problematika násilí na ženách optikou české populace. Závěrečná zpráva z výzkumu. Available from: <http://www.persefona.cz/source/pdf/amnesty-international-fin.pdf>